

Szegedi festők tárlata Szabadkán

Szabadkán, Szeged testvérvárosában, tegnap este 7 órakor, számunkra szokatlannul késői időpontban, nagy érdeklődés mellett nyílt meg a szegedi festők első szabadkai tárlata.

A kiállítást és látogatóit Dévics Imre, a Szabadkai Színház igazgatója baráti szavakkal üdvözölte, majd dr. Szeles Zoltán művészettörténész méltatta és ismertette városunk képzőművészeti múltját, a kiállítók művészi tevékenységét és a két város közötti kapcsolat hagyományait.

A megnyitón megjelent Szedlak Matija a szabadkai tanács elnöke, dr. Balla László a Szocialista Szövetség elnöke, Bukvic Teza a városi pártbizottság titkára, Horn Gyula a belgrádi magyar nagykövetség munkatársa és Mészáros Anna, a városi közművelődési közönség titkára, Szegedről Radnóti Tamás, a tanács művelődési osztályának csoportvezetője, Tóth Sándor szobrászművész, a művelődési osztály munkatársa, Pintér József a Képzőművész Szövetség szegedi csoportjának titkára vett részt a megnyitón.

A vendéglátók között szép számmal szerepeltek festők: Szilágyi Gábor, a szabadkai Képzőművész Szövetség titkára, Torok Sándor festőművész, Engi Károly a városi múzeum titkára, Winkler Imre, Balázs G. Árpád festőművészek, akikkel a szegedi közönség májusban, a

szabadkaiak szegedi kiállításán találkozhat majd.

A megnyitó valóban baráti légkörben zajlott le, a közönség a megjelent kiállítóknak — Vinkler Lászlónak, Fontos Sándornak, Cs. Pataj Mihálynak — személyesen is elmondta véleményét, kifejezte tetszését a láttakkal kapcsolatban. A kiállított képek egyébként a Szegedi Téli Tárlat anyagából valók, a katalógusba erre az alkalomra külön lapot nyomattak a Szabadkán szereplő képek jegyzékével.

Az ünnepélyes megnyitó után a képzőművészeti találkozó szervezői baráti beszélgetésre hívták össze a két város kulturális életének képviselőit az impozáns új városháza tanácstermébe, ahol kölcsönösen beszámoltak egymásnak a szervezeti kérdésekről és az együttműködés további lehetőségeiről.

A tervekkel kapcsolatban Pintér József elmondta, hogy tárgyalásokat kezdenek a Bács-Topolyai művészteleppel kölcsönös egyéni kiállítások rendezéséről, és tervezik a vajdasági művészek meghívását az Országos Szegedi Nyári Tárlatokra is.

A kiállítás Szabadkán április 31-ig marad nyitva, utána ugyanez az anyag Újvidéken kerül bemutatásra.

Kulka Eszter

Károlyi Ernő tájképei

Második önálló tárlata ez a Képcsarnokban rendezett kiállítás Károlyi Ernő festőművésznek, melyet tegnap délután Dér Endre, József Attila-díjas író megnyitó beszéde adott át a közönségnek. A művész előző kiállításán is külföldről, idegen országokról vallott: cseh-szlovákiai és romániai képekkel mutatkozott be Budapesten, a Fényes Adolf-teremben.

A Szegeden bemutatott 25 kép valamiféle *egyetemes derűt, majdhogynem „problémátlan” harmóniát* sugároz. Ami olajjal, gouache-sal, késsel itt a vászonra kerül: az a látvány, a hozzátapadó szubjektum nyugalma és a formai változatosság szintézise.

Érdekes módon ötvöződnek ugyanis Károlyi képein a különböző stílusok. Fellelhető — talán a téma ihletéséből — a reneszánsz tiszta architektúrája, nyugalma — Sori, Tér Rómában

című képek — sőt utóbbin az impresszionizmus könnyedsége is érezhető. Használja az absztrakt festészet, s a kubizmus formalemeit, legjobb képei ezek (Ciprusok, Capri). De egyetlen képen belül is képes stílus-elemeket szintézisbe hozni. Például a *Sziget Rómában* című festményén, mely hangulatában reneszánsz, megoldásában konstruktív, színeiben pedig Csontváry kultúrája rezonál.

Károlyi nem vonultat fel bravúros technikát. Collage-ai funkcionálisak, mondanivalót segítők. Ilyen a dekoratív-plasztikus *Oratorion és Laspezia* című képe, vagy az aranyragyogású, középkori áhítatot idéző *Assisi* című képén.

Amit ábrázol — minden-kepp *mondatok*. Amit a képek mondanak, az a táj aktív tudomásulvétele, a figurák nélküli képen is embert idéző lírai oldottságú művészi megfogalmazás.

Jakab Ágnes

Nyitás előtt a vidám park

Még néhány nap és ismét megnyitja kapuit Újszegeden — április 3-án délután 10 órai kezdettel — a vidám park, amelyre szinte rá sem lehet ismerni, annyit fejlődött a tavalyi szezonzárása óta. Kiss Jenő, a vidám park igazgatója elmondta, hogy beruházásait mintegy fél millió forintot költenek a park további fejlesztésére. Eltűnt a régi, rossz állapotban levő stúdió épület, amelyben azelőtt az iroda kapott helyet. Megépítették az új épületet, amelyben raktárt, öltözőt és mosdó helyiséget is berendeztek.

Eddig 22 féle játék állt a szórakozó felnőttek és gyermekek rendelkezésére. Most további új szerzeménnyel gyarapodott a park: 150 ezer forintos költséggel megépült a 64 személyes hullám kőröfő. Új és népszerű játékként avatják

fel a nyitás napján a szerencse kerekét és a lottóasztalt. Az előbbi a rulett asztalhoz hasonlóan működik, s a szerencsések értékes majolikatárgyakat és játékokat nyerhetnek majd. A lottóasztal még nagyobb nyereménnyel kecsegtet: öt találat esetén egy robogót vihet haza a szerencsés nyertes — legyen gyermek vagy felnőtt. E házi kivitelezésű szerkezetre 12 ezer forintot költöttek.

75 ezer forint költséggel épített egy 200 méteres útszakaszt a városgazdálkodási vállalat, s ezzel minden játékhoz aszfaltút vezet most már. Sokat költöttek a park fásítására, virágosítására is. Felújították, sőt bővítették — dupla befogadó képességre — a repülő forgót, s úgy képezték ki a láncos kőröfőt is, hogy az 4 és fél méter magasságra emelkedjen a „repülőkkel”.

Történelmi pillanatok

Révész Tibor krónikája

Churchill írta 1945. március 21-én Sztálinnak: „... Véleményem szerint, ha majd Németország egész északi részét elfoglaljuk, s az orosz seregek egyesülnek a mieinkkel, Hitler meg fogja kísérelni, hogy életre-halálra tovább folytassa a háborút Dél-Németországban és Ausztriában, lehetőleg fenntartva az összeköttetést az Alpokon keresztül északolaszországi hadseregével. A budapesti, most pedig a Balaton melletti könyörtelen és szívós ütközet, más előkészületekkel együtt, alátámasztja ezt a feltevést. Addig is döntő hadműveleteket várok nyugaton és északon, s kétségtelenül Önök is mihamarabb megkezdik az előnyomulást keleten...”

Mikor Churchill az idézett sorokat papírra veti, már öt napja teljes átúttal sikerrel folyik a Vörös Hadsereg nyugat-magyarországi előnyomulása.

Március 27-én felszabadul Kisbér, Celldömölk, Tapolca; két nappal később Szombat-hegy, Kaposvár, Kőszeg; március 31-én Vasvár, Körmen, Szentgotthárd lakossága lélegzik fel a fasiszta elnyomás jármából.

Április 4-én a Vörös Hadsereg csapatai hazánk egész területéről kiűzik a németeket és nyilas csatlósait.

Vidéken

1945. március 15-én az Ideiglenes Kormány történelmi rendeletet adott ki: „a nagybirtokrendszer megszüntetésével valóra váltja a magyar nép évszázados álmát és birtokába veszi ősi jussát, a földet.” Kiosztásra került 5 599 645 kat. hold földterület 139 875 gazdasági család, 261 008 mezőgazdasági munkás, 213 930 birtokos és 32 865 kisbirtokos között. A földhözjuttatottak száma közel 700 000 volt.

Nyilatkozat

Számtalan nyilatkozat hangzott el akkoriban az országban felállított igazolóbizottságok előtt. Például dr. Tari László fogorvos, aki a nyilaskeresztes párt egyik vidéki vezetője volt, az alábbi nyilatkozatot adta az igazolóbizottságnak arra a kérdésre, hogy milyen együlsülnetnek volt tagja:

— Tagja voltam a Magyar Orvosok Nemzeti Egyesületének, a Nemzeti Munkaköz-

pontnak, a Nyilaskeresztes Pártnak és a Sporthorgászok Egyesületének — ahol a legdemokratikusabb szellemben működtem.

Budapesti körkép

Április 4-én este megérkezett az ország teljes felszabadításának híre a fővárosba, ahol már lázas iramban folyt az élet és a termelés újjáépítése.

Budán még karszallal jártak a szakállas férfiak, s ha átmerészkedtek Pestre, hátizsákot öltöttek a napi húsz kilométernyi túrához. A zsebekben ott lapultak az igazolványok, melyek szerint:

X. Y. itt és itt dolgozik... Kérjük a hatóságokat, hogy nevezett működésében támogassák... Közmunka kötelezettségének eleget tett...”

A fodrászok már kinyitották műhelyeiket, csak éppen a vizet kellett az udvarból behordani. A Nagykörúton virágkorát élte a pesti perzsavásár. A hídfőnél perecet és bucit, fánkot és buktát, zsemlet és rétest árultak mozgó-kúfárok. Romházak üres kirakataiban fantáziadús kalmárok vertek tanyát. Bunkerpercsétes, sokszor másoktól „átszarmaztatott” köntösökben színesítették az utcaképet és ősi keleti szokás szerint hangosan kiáltozva kínálták eladó holmijaikat.

Műfordítás

Az áprilisi napfényben sütkérező pesti ember végignézte óvóhelyet megjárta, kopott ruháit, azután felment a szabójához. Egyetlen megmaradt, ép ruháját szerezte volna kifordíttatni. A derék mester megvizsgálta az öltönyt, azután kimondta a diagnózist:

— Nagyon beteg, de talán még lehet vele valamit csinálni.

— Mibe fog kerülni?
— Nyolc dollár.
— Kicsit drága műfordítás. Talán még Hemingway vagy Lewis Sinclair is olcsóbban megcsinálná.
— Ezeket a cégeket nem ismerem, de tessék hozzájuk vinni. Nekem akkor mindössze tíz centtel tartozik.
— Miért tartozom?
— A ruhavizsgálatért.

Kapupénz

Akkoriban rosszul álltunk még az éjszakai közbizton-

sággal. Egy fiatal újságíró késő este ment haza, az újonnan megnyílt körüti kávéházból. Már majdnem hazaért, amikor a szomszéd ház kapuja előtt megjelent két rossz kinézésű alak és tetőtől-talpig levetkőztették.

Amikor a házfelügyelő kaput nyitott neki, szegyen-kezeve osont be:

— Házmester úr, amint látja, levetkőztettek, nem tudok kapupénzt fizetni...

Mire a házmester megvetően mérte végig a szerencsétlen lakót:

— Jó, jó, maga már a harmadik ma este, aki ezzel a régi trükkkel akarja elbűvelni a kapupénzt!

A kongresszusi határozatok feldolgozásáról

ír a Pártélet áprilisi száma

A párt Központi Bizottsága folyóiratának e havi száma több rovatban, több írásban érinti vagy elemzi a IX. pártkongresszus határozatainak gondolatait. Wirth Ádám „A szocializmus teljes felépítésének útján” című cikkében azt foglalja össze, mivel fejlesztette tovább a kongresszus a címben megfogalmazott program elvi vonatkozásait. Megállapítja, hogy az új irányítás a szocializmus saját anyagi-műszaki bázisának megteremtéséhez, a szocialista termelési viszonyok teljes kiépítéséhez, a szocialista társadalom politikai rendszerének további tökéletesítéséhez kapcsolódik.

A részletes elemző írásközül néhány megkülönböztetett figyelmet érdemel. A *könnyűipar* növekvő feladatairól Nagy Józsefné miniszter gazdaság, sok tájékoztatást nyújtó cikket közli a folyóirat. Az írás elemzi a már bevezetett gyermekgondozási segélyből, a tervezett 44 óras munkahétből, a gyorsan megtérülő beruházásokból, az irányítási rendszer rugalmas egyszerűsítéséből, valamint a külkereskedelembelkereskedelemből kívánásainak jobb kielégítéséből adódó feladatokat. Dr. Diemeny Imre, a párt KB tagja a *termelőszövetkezetek I. országos kongresszusát* méltató cikkében megállapítja: pártunk a szövetkezeti tulajdon nem rövid időre szólnak tekint, ezért szorgalmazza erősítését. Ezt segítik majd az összeülő kongresszus, a megalakítandó országos tanács s a tsz-ek területi szövetségei is. Altaluk szilárdul majd a szocialista demokrácia, s társadalmunk egyik alapvető osztálya új szervezeteikkel kapcsolódik a gazdaság-szervező tevékenységbe. A párt-szer-

Magyarország és Jugoszlávia illetékes szervei megalapítottak abban, hogy a kishatárforgalom közlekedésének javítására új autóbusszjáratot helyeznek üzembe. Az autóbussz Szeged—Horgos—Kanisza—Adorján—Zenta—Ada—Mohol—Becse viszonylatban közlekedik.

A vonalon magyar és jugoszláv autóbusszok felváltva közlekednek. Szegedről és Becséről egyaránt minden nap 6 óra 05, 9.30 és 17.05 órakor indulnak a járatok. Menetidő 2 óra 40 perc.

A MÁVAUT szegedi állomásának elővételi pénztáránál forintért is megvásárolható a jegyek Jugoszláviába, sőt előre meg lehet váltani visszafelé is. A járat ma, szombat reggel közlekedik először.

vezetek életének belső változásairól Karakas László KB-tag, Békés megyei első titkár írt. Beszámolójában elemzi a *tagjelöltség megszűnéséből* adódó nagyobb felelősség erősödését, a kongresszus idevonatkozó határozatainak gyakorlati következményeit.

Folytatódik a Pártélet áprilisi számában a *Nagy Októberi Szocialista Forradalom* félévszázados ünnepének előkészítése. Vértess Imre az *áprilisi tizedik* megjelenésének 50. évfordulójáról, Lenin egyik legrövidebb, de legemlékezetesebb művéről írt cikkében elemzi a történelmet formáló írás nemzetközi vonatkozású, gazdasági jelentőségű, a forradalom továbbfejlődését szolgáló gondolatait. N. A. Lomakin a testvérpárt, a *Partijnaja Zsizny* főszervező-helyettese az SZKP határozatát ismerteti, amely felhív az évforduló megünneplésére, egyben beszámol a politikai és gazdasági kérdésekről, eredményekről. Egy harmadik írás a *magyar-szovjet gazdasági kapcsolatok* két évtizedes eredményeit, kölcsönös hasznát fejtegeti.

Propagandistáink ideológiai tevékenységgel foglalkozó pártmunkásainak számára hasznos gondolatokat ad a *Kiesinger-kormány* negyedéves tevékenységéről szóló írás.

Méltó megemlékezést kap Révai József válogatott történelmi tanulmányainak elemzése kapcsán pártunk nemrégien elhunyt jelentős ideológusa.

Az olvasó Csongrád megyei anyagot is talál a Pártélet új számában: Ágoston József, a megyei pártbizottság osztályvezetője írásában az *alapszervezeti titkárok tanfolyamának tapasztalatait* foglalta össze.

Búcsú az ólomsoroktól

Kádár Emil ma már nem ül a szedőgéppel, ujjai nem játszanak a billentyűkön, hogy ólomsorokba öntse az újságírókat. Negyvennégy évi nyomdai munka után, hatvan esztendővel a vállán, tegnap nyugdíjba vonult. Régen a nehéz sors vándorbotot kényszerített a kezébe, s ahogyan maga mondta: „négy országon át nyomdász vándorlegényként próbáltam szerencsét”.

Munkáselete javarésze Szegeden múlt el fölötté. A felszabadulás után, immár több mint 20 esztendője a szegedi párt-sajtó becsült munkása. Cím- és szövegbetűk sorjázó millióit szedte a Dél-Magyarországnak és a Csongrád megyei Hírlapnak. Korábban közben éjszakai munkája utáni pihenéséből elcsipve közügyekben fáradott. Nyolc éven át Rókus lakosságát képviselte a Szeged városi tanácsnál.

A nyugdíjba menőt szeretettel köszöntötték a Szegedi

Nyomda Vállalat vezetői, dolgozóitársai, a Csongrád megyei Hírlap és a Dél-Magyarország főszerkesztője, munkatársai. S ő fátyolos szemmel köszöntötte a virágot, a megbecsülés szerény ajándékát. Elbűsúzott az ólomsoroktól, de biztos, hogy ezután is gyakran belátogat a nyomdába, mert ahogy tréfásan-komolyan megjegyezte: „nyomdásztag nélkül nem tudok élni”.

M. S.

Építőipari technikust

keres azonnali belépésre a Csongrád megyei Tanács Építőipari Vállalat, szegedi munkahelyre. Jelentkezés: Szegeden, Tolbuhin sgt. 73. szám alatt. x